

## MAOCU REVİZYONİZMİN TKP/ML HAREKETİ'NİN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ÜZERİNE<sup>1</sup>

Yoldaşlar,

10 sayfalık bildiriye<sup>2</sup> bağlı kalarak platformumuzda değişiklik yapılacağını biliyorsunuz. Bu mektubun amacı, yapılması gereken başlıca değişiklikleri sizlere iletme, üzerinde düşünmenizi sağlamak ve düşüncelerinizi iletmenizi istemektir. Bu işi hemen yapmanız gerekir; çünkü gereken değişiklikleri en kısa zamanda yapmak ve açıklamak gerekir. Geçerken bu satırların kişisel olduğunu belirtiyim.

Bildiri çerçevesinde yapılması gereken değişiklikler **son derece** önemli değişikliklerdir. Aşağıda bunlara değineceğim. Bu denli önemli değişiklikler yapıp da bunların örgütümüzün niteliğini (Komünist bir politik örgüt mü, küçük-burjuva bir politik örgüt mü?) nasıl etkilediğini tartışmamak tutarlı ve ikna edici olmayacaktır. Bir sürü düşünce, eleştiri, soru, dedikodu vb. ile karşılaşacağımız muhakkak. Ancak, bugünkü aşamada yapılması gereken, bütün bu değişikliklere rağmen örgütümüzün baştan beri komünist olduğunu (Bu satırların yazarı için bunun ne denli güç olduğu ortada.); yani söz konusu bu değişikliklerin niteliğimizi değiştirecek denli bir etkiye sahip olmadığını söylemektir. Bu tutumun düşman ideolojileri, teorileri güçlendirici etkisi olacaktır kuşkusuz. Ama bunun etkisi bir dizi revizyonist, oportünist görüş, teori ve tezleri hala muhafaza etmemizden daha az olacaktır, denecektir. Acaba? Örneğin, devrimde proletaryanın hegemonyası fikrinin reddedilmiş olması bir örgütün politik karakterini tayin etmede son derece önemli bir unsurdur. Bunu bir yana bırakalım. Örgütümüzün 1976 sonlarından 1977 başına dek, proletaryanın egemen politik güç olarak örgütlenmesi (proletarya diktatörlüğü) için çalıştığını söylemek (devrim aşamasının demokratik olmasını göz önünde tutuyorum) olanaklı değil. Sınıf mücadelesi öğretisini proletarya diktatörlüğüne dek vardırıp, pratik çalışmasında buna uygun davranmayan bir örgütün komünist olduğunu söylemeye devam etmek kesinlikle doğru olmayacaktır. Yapılması gerektiğini düşündüğüm değişiklikleri açıklarken bu daha açık bir şekilde görülecektir.

Değişiklikler Konferansı'nın<sup>3</sup> onayladığı platformumuz üzerinden yapılacaktır. "MZD"nin<sup>4</sup> etkisi sonucu olan ve daha önceki yıllarda özeleştiriler yapılarak terkedilmiş hataları yeniden ele almak gerekmez. Ama en önemlileri üzerinde durmak gerekir. Örneğin, "emperyalizmin toptan çöküşü, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağ" tespiti. Bu tespit, a) emperyalizm ve proletarya devrimleri çağının sona erdiği; b) Leninist proleter devrim teorisinin yadsınması anlamına gelir. Bu tespit, bu ikinci yanıyla eleştirilmiş değildir. Gerçekte birinci yanıyla eleştirmek de aynı anlama gelir ama eleştirimiz mantıki sonucuna vardırılmamış. Bunda belirleyici rolü oynayan

<sup>1</sup> 10 Nisan 1985 Tarihli Not: Bu yazı, gerçekte, TKP/ML Hareketi üyesiiken, bazı yoldaşlara 9 Şubat 1983'te yazdığım bir mektuptur. Bu mektubu yayınlamakla iki şeyi gerçekleştirmeyi amaçladım. Birincisi, 6 (altı) yıl kadar önce aştığım görüşlerin özeleştirisini, diğer komünist gruplar ve devrimci kamuoyu önünde yapmak. İkincisi, komünistleri, komünizm sempatanlarını, ileri işçiler ve devrimci aydınları teorik ve politik olarak eğitime görevini, bir ölçüde de olsa, yerine getirmek.

<sup>2</sup> Sözü edilen bildiri TKP/ML Hareketi Merkez Komitesi imzalı 22 Mart 1980 tarihli "Mao Zedung Revizyonizmini Mahkum Ediyoruz!" başlıklı bildiridir.

<sup>3</sup> 1979 Nisan Konferansı.

<sup>4</sup> "Mao Zedung Düşüncesi"

Leninist devrim teorisinin kavranışındaki zayıflıktır. Bunu göremeyen bir örgütün Leninist devrim teorisini kavradığı söylenemez, diye düşünüyorum. Bir diğer örnek “ÜDT” (“Üç Dünya Teorisi”). Bir diğeri Mao Zedung’un Marksizm-Leninizm’in ustalarından biri olması görüşü. Örneğin, ülkenin yarı-sömürge olması durumunda (emperyalizmin dolaylı yönetimi) yarı-feodal olacağı tezi (feodalizmin gücü abartılıyor). Örneğin, feodalizmle halk kitleleri arasındaki çelişkinin baş çelişki olması. Bu, politik üstyapının feodal olduğu anlamına gelir. Feodal ama yine de faşist olan politik üstyapı. Faşizm nedir? İşgal varsa baş çelişkinin emperyalizmle halk arasında olacağı tezi.

Bugüne değin eleştirilmemiş olan bütün görüşlerimiz de resmi görüşlerimizdir ve eleştirilmelidir. Tabii alınan karar gereğince, 10 sayfalık bildirinin gerekli kıldığı ölçüde.

### **Çelişkilerin objektifliği, karşılıklı ilişkileri, çözümleri ve ortadan kalkmaları**

Örgütümüz, aynen Mao Zedung revizyonisti gibi, çelişkilerin objektifliğini, kendi iç gelişmelerini yadsımıştır. Çünkü Mao Zedung’un “baş çelişki” ile diğer çelişkiler arasındaki ilişki üzerine tezini kabul ettik. Baş çelişkiyi toplumdaki tüm diğer çelişkilerin **varlığını** ve gelişmesini etkileyen, **belirleyen** çelişki olarak tanımladık. Bu 76 öncesi de böyle, daha sonraki süreçte de (Bkz. Halkın Birliği, s.21.) Proleter Devrimci Partinin Yolu (PDPY) Sayı 6’da da aynı tez var. Bu kez resmi görüşlerimizi yansıtmak durumunda olduğumuzdan. Orada diğer çelişkilerin gelişmesini **tayin** ve onlar üzerinde tesir icra eden çelişki olarak tanımlanıyor “baş çelişki”. Bu konuda Mao’yu şöyle eleştiriyoruz:

“Doğada ve toplumda her şeyin yapısında iç çelişkilerin varlığını sözde kabul etmesine rağmen Mao Zedung, aslında çelişkinin objektifliğini reddediyor. Ona göre, belirli bir süreçte var olan çelişkilerden biri (baş çelişki) süreçteki diğer çelişkilerin varlığını belirliyor. Şeylerin birbiriyle ilişkili olmasının kaba bir tahrifi olan bu tez çelişkinin objektifliğini; gerçeğin objektifliğini reddetmektedir. Bir çelişkinin varlığını diğer bir çelişkinin varlığına bağlayan Mao Zedung, bu arada bir şeyin gelişmesinin kendi iç çelişkisi nedeniyle değil, bir dış nedenin, bir dış kaynağın etkisi sonucu olduğunu düşünür.” (“Mao Zedung Revizyonizmini Mahkum Ediyoruz!” başlıklı bildiriden.)

İşte böyle.

Çelişkinin çözümü konusunda da Mao’nun tezini kabul ettik;

“Çelişmenin çözülmesiyle kastedilen şey ... çelişmenin tali yönünün esas yön, esas yönünde, tali yön haline gelmesidir. ...” (İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, Ocak Yayınları, s.91)

Mao’yu şöyle eleştiriyoruz:

“Karşıtların birliği yasaının diyalektiğin tek yasası olduğunu iddia eden Mao, bununla, metafizikçi bir idealist olarak, kendi evrimci görüşünü haklı çıkarmak amacını gütmektedir. O, karşıtlarla, bu arada ebedi karşıtlarla, hokkabazlık yaparak karşıtların

birliği yarasını iğdiş etmekte; bir sürecin sona erip başka bir sürecin başlamasını sürecin çelişkinin çözümlü nitelik değişikliğine uğraması ve yerini kendi çelişkinini bağrında taşıyan yeni bir sürecin alması olarak değil, aynı karşıtların karşılıklı basit bir yer değişimi olarak görmektedir. Dolayısıyla, ona göre, şeyler hiçbir zaman nitelik değiştirmemekte; kısmi bazı değişikliklerle birlikte ebedi olarak sürüp gitmektedir.” (Bildiri)

PDPY s.5 ve 6’da, örgütümüzün çelişkinin çözümlü ve ortadan kalkması konularında doğruları savunduğu söyleniyor:

“... Çelişmelerin ‘ortadan kalkması’ ise, artık bunların mevcut olmaması, tamamen yok olması; ne tali yönün ne hâkim yönün bulunması anlamına gelir... “ (Seçme Yazılar, s.91)uuuu

Aynı yerde komprador burjuvazi, toprak ağaları ve orta burjuvazi ile çelişkilerin proletarya diktatörlüğü döneminde de süreceği, özellikle ideolojik ve kültürel alanda bu sınıfların varlıklarını sürdürecekleri söyleniyor. Proletarya diktatörlüğü döneminde sömürücü bir sınıf olmayacaktır. İlk başlarda geçici olarak var olabilirler. Komprador burjuvazi ve toprak ağaları, sosyalizm öncesi, birer sınıf olarak dağılacaklardır. Proletarya diktatörlüğü döneminde bu sınıfların kalıntılarından, eskiden bir sınıf oluşturmuş olan üyelerinden söz edilebilir. Burjuva ideolojisinin etkisini uzun süre sürdüreceği doğrudur. Bunlar eski egemen sınıfların düşünceleri oldukları gibi, genel olarak burjuva, küçük-burjuva düşüncelerdir. Kapitalist üretim biçimi ve sömürücüler tasfiye edilmiştir; ama küçük meta üretimi uzun süre varlığını sürdürür. Asıl ideolojik tehlike, emperyalizmin yanı sıra, buradan gelir. “Proletarya diktatörlüğü altında devrimin devam ettirilmesinin sebebi budur (sömürücü sınıfların ideolojik ve kültürel alandaki varlıklarını sürdürmeleri – b.n.)” (a.g.y., s.91) Yanlış! Sebeplerden biridir; ama belirleyici değildir. Tek neden de değildir.

Kapitalist burjuvazi ile proletarya arasındaki karşıtlığı uzlaşmaz karşıtlık olarak değerlendirmedik:

“... Açıktır ki, demokratik halk iktidarının hâkim sınıfları (Bunların arasında orta burjuvazinin bir kesimi ve zengin köylülük de var-b.n.) arasındaki çelişme, artık eski anlamdaki hakim sınıflar içindeki çelişmeden tamamen farklıdır. Ve devrimci halkın kendi içindeki, ‘halk içindeki’, antagonist olmayan ve barışçı metodlarla çözümlenebilen çelişmedir.” (a.g.y., s.90)

Mao’yu şöyle eleştiriyoruz:

“Özel mülkiyet temeline dayanan sınıflı toplumlarda, sınıflar arası uzlaşmazlığı gizlemeye çalışan Mao Zedung, uzlaşmaz karşıtlıkların, örneğin proletarya ile kapitalist burjuvazi arasındaki çelişkinin, hatta komprador burjuvazi ve toprak ağaları ile bir bütün olarak halk arasındaki çelişkilerin karşılıklı “iyi niyete” dayanan ikna, eğitim vb. yollarla uzlaştırılabileceğini iddia etmektedir... (Bildiri)

## Leninist parti öğretisi

Bu konuda Mao Zedung'un uzaklaştığı kadar Marksizm-Leninizm'den uzaklaşmamış olsak da yine de proletarya partisi öğretisini tahrif ettik. Partinin, proletaryanın en ileri, en iyi, en fedakâr, işçi sınıfı davasına en bağlı üyelerinin örgütlenmesi olduğunu, sözde ne dersek diyelim, anlamadık. Proletarya partisinin proletarya dışında (da) kurulabileceği düşüncesindeydik. Bu 1976-77 öncesi için o denli açık ki. Çelişkili şeyler söylemiş olsa bile, İbrahim Kaypakkaya arkadaş partinin kurulduğunu söylüyordu. Küçük-burjuva aydınlardan oluşan bir proletarya partisi! O, kırlarda silahlı mücadele içinde partinin inşa edileceğini iddia ediyordu. İşçi sınıfı hareketi dışında, bu harekete dayanmadan partinin kurulabileceği şeklinde düşüncemiz vardı. (İnşa edileceği şeklinde de.) K (Nisan Konferansı) bunu eleştirmede; çünkü kendisi de sorunu anlamamıştı.

Küçük-burjuva devrimci TKP/ML, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde köylülerin parti üyelerinin çoğunluğunu oluşturacağı tezini savunuyordu. (Bu tez Mao Zedung'a aittir ve uygulanmıştır.)

“Devrimin temel gücünün köylüler olduğu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, proletarya partisinde kaçınılmaz olarak köylüler **çoğunluğu** teşkil ederler. Bunu reddetmek, gerçekte devrimin temel gücünün köylüler olduğunu **reddetmektir.**”  
(İ. Kaypakkaya, Bütün Yazılar, Tufan Yayınları, s.313, vurgular bana ait)

Böyle bir parti proletarya partisi değil, küçük-burjuva bir köylü partisi olabilir. Genel olarak köylülüğün çoğunluğu oluşturacağını söylemek hatanın vahametini artırır. Tarım işçilerinin ve yoksul köylülerin çoğunluğu oluşturacağı söylense hadi neyse. Bir partide küçük-burjuva **kökenli** (toplumsal konumlu **değil**, kökenli) üyelerin sayısı çoğunlukta olabilir (o da istisnai durumlarda – 10 Nisan 1985); ama köylülük temel güçtür, deyip bu temel gücü partinin sınıfsal bileşimine de yansıtmaya kalktın mı iş değişir. İ. Kaypakkaya, “... köylülerin nasıl örgütleneceği ... Devrimimizin bu en önemli meselesinde ...” (s.263) derken köylüleri örgütlemenin en önemli sorun olduğunu iddia ediyordu. Bunu yapmak için de kadroların büyük bir çoğunluğunun kırlara gönderilmesi gerektiği savunuluyordu:

“... en değerli profesyonel partili (Bu parti Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'dir- b.n.) kadrolar, bunların en çoğu bu bölgelerde (Gerilla savaşına başlamak için uygun koşullara sahip bölgeler – b.n.) seferber edilmelidir. ... “(Ocak Yayınları, s.324)

“... Şehirlerdeki **ileri işçiler ve önder kadrolar** (...), bunların büyük çoğunluğu köylük bölgelere, köylülerin silahlı mücadelesini örgütlemeye gönderilmelidir. Hareketin her türlü imkânları bu yolda seferber edilmelidir.” (a.g.y., s. 325, vurgular bana ait)

Bu ve benzeri teorik tezler (örneğin, “kır şehri kuşatmalı”) ve pratik, küçük-burjuva TKP (ML)'nin proletaryaya (kır proleterleri dahil) değil de, köylülüğe dayanmayı, onu eğitme ve örgütlemeyi başlıca görev edindiğinin çürütülmez kanıtlarıdır.

Küçük-burjuva TKP (ML), 1976-77'ye kadar, özellikle 1973 yenilgisine dek, pratikte politik örgütlenmeye değil, askeri örgütlenmeye ağırlık vermiştir. Bunun, devrimin politik görevlerini gerilla gücünün (partiyi bulduran gerilla gücünün) yerine getireceğini iddia eden foko

teorisinden ne farkı vardır? Bu, orduya politikaya nazaran öncelik tanımak değil midir? Politik örgütlenmenin askeri örgütlenmeye tabi kılınması başka ne anlama gelir?

“Mao Zedung Düşüncesi”nin etkisi ve Çin devrimi deneyinin mekanik kavranışı ile birleştiğinden (bunlarla küçük-burjuva **maceracı öz** birleştiğinden demek daha doğru olur) silahlı mücadeleye ve askeri örgütlenmeye, politik mücadelenin diğer biçimleri, politik olmayan mücadele biçimleri ve politik örgütlenmeye oranla aşırı bir ağırlık verilmiştir:

“... Bu bölgelerde (gerilla savaşını başlatmak ve KSI’ler -Kızıl Siyasi İktidarlar- kurmak için uygun olan köylük bölgeler – b.n.) örgütlenmede kavranacak halka ta başından silahlı mücadele örgütlerinin, yani gerilla birimlerinin teşkili olmalıdır. ....” (a.g.y., s.324-325)

Partiye alınacak üyelerin askeri faaliyet içinde denenmiş olması gerektiği görüşü şiddete verilen yeri gösteren bir diğer örnektir. Buna göre üyelerimizin ve aday üyelerimizin hemen tamamı örgüte alınmamalıydı ya da çıkarılmalıdır.

“Şehirlerdeki ileri işçilerin ve önder kadrolar”ın büyük çoğunluğunun “köylük bölgelere, köylülerin silahlı mücadelesini örgütlemeye gönderilme”sini ve her türlü imkânın bu yolda seferber edilmesini istemek ve ek olarak partide köylülerin çoğunluğu oluşturacağı tezini savunmak, proletaryanın politik örgütlenmesinden, politik eğitiminden, politik eyleme ve dolayısıyla devrime çekilmesinden vazgeçmek, devrimde proletaryanın hegemonyası düşüncesinden vazgeçmek demektir. Pratikte de söylenenlere (örgütün kadrolarının çoğunluğunun küçük-burjuva aydın olması olgusu değişmemiştir) uygun davranıldı.

Tarım proletaryasını ayrı sınıf örgütlerinde örgütleme anlayışı, onları bilimsel sosyalizm teorisi ile donatma anlayışı yoktu. Tarım proletaryası sıradan köylüler gibi ele alınıyordu.

Ayrıca, İ. Kaypakkaya arkadaşı, **halkın** menfaati ile partinin menfaatinin aynılaştırmasını istediklerini söyler. “Halk” kavramının genel olarak köylülüğü ve orta burjuvazinin bir kesimini (de) kapsadığı düşünülürse bu menfaat uyuşması tezinin revizyonist niteliği rahatlıkla görülebilir. “Halk” sınıf ve tabakaları arasında “irade birliği”nin olması çıkarların aynılaştırması demek değildir.

### **Proletaryanın hegemonyası mı? Köylülüğün hegemonyası mı?**

Aynen Mao Zedung revizyonisti gibi, örgütümüz de kırlık alanlarda kurtarılmış bölgeler yaratarak, “kızıl siyasi iktidar”lar kurarak şehirlerin kırlardan kuşatılması yoluyla politik iktidarın ele geçirilmesini, bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için evrensel geçerliliği olan bir tez olarak sunmuştur. Marksist-Leninist “iç savaş” tezinin karşısına “halk savaşı” tezini geçirmiştir. İç savaşın ve kitle mücadelesinin hangi biçimleri alacağını sınıf mücadelesinin sıcak pratiğinden çıkarmak yerine, başka ülkelerin (örneğin Çin) deneylerinin mekanik aktarılması hatasına düştük. Buna masa başı taktikler ve askeri strateji ve askeri taktikler oluşturmak da diyebiliriz. Mao’nun bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için geçerli olduğunu iddia ettiği hazır reçeteleri Türkiye’ye uygulamaya çalıştık. Türkiye’nin somut koşullarının somut tahlili

yapılmadı. İç savaşın bir biçimi olan gerilla savaşının kitle mücadelesinin yüksek biçimlerinden biri olduğunu kavramadığımız için (sözde kabul ediliyordu bu), az sayıda devrimcinin silahlı eylemleri ile silahlı kitle hareketleri yaratılmaya çalışıldı. THKO'ya yöneltilen şu eleştiri neden küçük-burjuva TKP (M-L)'ye yöneltilmesin:

“THKO'nun üçüncü özelliği maceracılığı idi. Bir yandan da Guevara'nın maceracı görüşlerini savunarak, foko merkezinden başlatılacak yetişkin kadroların bireysel terörünün kısa zamanda kitleleri etkileyerek onları sıcak mücadeleye çekeceğini savunmuş, biricik örgütlenme biçimi olarak foko örgütlenmesini benimsemiştir. ... kitlelerin şiddeti yerine küçük grupların şiddetini geçirmeye çalışmıştır. (PDPY, sayı 6, s.64)

Bütün bunlar silahlı şiddete verilen aşırı rolü olduğu gibi, bir avuç insanın iradesinin rolünün de aşırı abartılmasını gösterir. Kitle mücadelesinin düzeyi gerilla savaşını başlıca mücadele biçimlerinden biri kılmadığı halde, gerilla savaşı (o da bir avuç devrimcinin başlatacağı ve kitleleri sözde harekete geçirecek olan savaş) diğer mücadele biçimlerinin ona tabi olacağı başlıca mücadele biçimi olarak belirlendi, buna uygun davranılmaya çalışıldı ve sonuç kısa zamanda yenilgi oldu. (Tabii her türlü örgütlenme biçimi de askeri örgütlenmeye tabi kılınacaktı.) Nesnel gerçeklerden değil arzu ve düşüncelerden, idealist ölçülerden hareket edildi. Kırılık bölgelerde (ister partinin yönetiminde olsun ister olmasın) **köylü** gerilla savaşı başlayabilir. Bu durumda zayıf da olsa bir parti buna seyirci kalamaz. Eğer onu yönetmiyorsa, yönetmek için kolları sıvar. Ancak küçük-burjuva TKP (M-L)'nin kol sıvaması ile bir ilişkisi yoktur bunun. Orada söz konusu olan kitlelerin yerel ya da merkezi otoriteyle savaşıdır; Türkiye'deki gibi bir avuç iyi niyetli, bağımsızlık ve demokrasi aşığı yarı-sosyalist devrimcinin devletle düellosu değil.

Bütün yarı-sömürge ülkelerde (yarı-sömürge olduğu sürece yarı-feodal da olan) devrimin kırılık bölgelerden şehirlere doğru gelişeceği tezi iki nedene dayanıyordu: a) Demokratik devrimin özünün toprak devrimi olması (feodal kalıntıların gücü ne denli azalırsa azalsın köylü kitlelerine dayanmak esastı); b) emperyalizmin ve yerli gericiliğin (özellikle emperyalizmin) **şehirleri ve ileri** bölgeleri **tamamen** kontrolleri altında almış olmaları.

Ya en devrimci, gericiliğin en uzlaşmaz düşmanı işçi sınıfının gücü nerelerde toplanmıştı? Feodal kalıntıların güçlü olduğu alanlarda değil kuşkusuz. Yukarıdaki teze göre, şehirler, özellikle de büyük sanayi ve ticaret merkezleri, emperyalizmin ve yerli gericiliğinin kaleleri haline gelmişti. İşçi sınıfı hareketinin reformist ve faşist sendika ağalarının egemenliği altında olduğunu tespit edip, bundan onlara karşı yoğun, sabırlı, inatçı, uzun süreli bir mücadele yürütmek gerektiği dersi çıkaracağına, işçi sınıfını onlara ve yerli gericiliğe terk edip köylere, o da feodal kalıntıların **güçlü olmadığı** (baş çelişkinin feodalizmle halk arasındaki çelişki olduğu ve devrimin özünün toprak devrimi olarak tespit edildiği hatırlansın) köylere gerilla savaşını başlatmaya gitti örgüt. 15-16 Haziran eylemlerinden de, şehirlerdeki ayaklanmaların kırılık bölgelere çekilmediği takdirde bastırılmaya **mahkûm** olduğu dersi çıkarılıyordu. Bütün bunlardan sonra nerede kaldı proletaryanın önderliği düşüncesi? Bu arada belirteyim ki, 15-16 Haziran politik eylemleri barışçıl politik gösterilerdi ve bundan şehirlerdeki silahlı ayaklanmaların bastırılmaya **mahkûm** olduğu dersinin çıkarılması yanlıştı. Örneğin, tam bir

köylü deryası olan Rusya’da Ekim Devrimi öncelikle şehirlerde başarıya ulaşmadı mı? (10 Nisan 1985 tarihli not: 1917 Şubat burjuva demokratik devrimi de öncelikle şehirlerde başarıya ulaştı. Bu devrim, devrimi başarıya ulaştıran temel gücün proletaryası olması anlamında proletarya karakteri taşıyordu.) Somut koşulların materyalist tahlilini yapmadan reçeteler hazırlamak insanı gerçeklerden iyice koparır, düşünceyi nesnel gerçeğin yerine koymaya götürür.

Somut koşulların somut tahlili yapılmadan bütün yarı-sömürge ülkelerde “kır şehri kuşatmalıdır” tezini savunmak köylülüğün rolünü mutlaklaştırmaktır. Proletaryanın köylülük tarafından kurtarılması gerektiği tezidir. Proletaryaya düşen de köylülere **yardımcı** olmaktır. Sadece bu kadar değil. Emperyalist işgal altındaki bir başka emperyalist ülkede de (II. Dünya Savaşı sırasında Fransa örnek olarak veriliyor) devrim kırlardan şehirlere doğru geliştirmiş ve devrimin özü de “milli devrim” olurmuş. Hazır reçeteler konusunda nerelere varıldığını gösterir bu tez. Bu ülkelerde proletarya devriminin temel gücü, tartışmaz olarak, proletarya olduğuna göre, proletarya kırlara çekilip oradan şehirleri mi kuşatacak? Yoksa oralarda tarım işçileri ve küçük-burjuva köylülük mü yapacak bu işi?

Şehirlerde silahlı ayaklanma olunca köylere çekilmek gerektiği tezi proletaryaya köylülüğün yardımcı rolü verildiğinin bir kanıtıdır:

“Ülke çapında, bir bütün olarak düşman güçlü olduğu sürece, şehirlerdeki **politikamız**, esas olarak ‘kuvvet toplamak ve fırsat kollamaktır. Ve **zaman zaman** ayaklanmalar düzenleyerek **köylük bölgelere çekilmektir**. (İ. Kaypakkaya, Bütün Yazılar, Tufan Yayınları, s.296, vurgular bana ait)

Burada eleştirilmesi gereken birkaç nokta var. İkisi üzerinde duralım. Birincisi köylük bölgelere ilişkin. Kimler çekilecek? Ayaklanan proleterler, yarı-proleterler, küçük-burjuvalar, öğrenciler, vb. Bu teze “şehirleri boşaltma” tezi de diyebiliriz. Şehirlerdeki silahlı ayaklanmaların kırlık bölgelere çekilmek zorunda kalabileceği reddedilemez; ama bunu teorileştirmek yukarıdaki değerlendirmeyi hak eder. Ayrıca, bu tez, bütün ülke çapında iktidar ele geçirilmemiş olsa da şehirlerde de iktidar organları kurulabileceğini reddetmektedir. Bu teze göre işçi-köylü ittifakı ve bu ittifakta proletaryanın hegemonyası nasıl sağlanabilir ki?

İkincisine gelince. Bu da oldukça vahim hatalar doğuracak bir tezdır: Şehirlerde **zaman zaman** ayaklanmalar düzenlemek. Silahlı ayaklanmaya girişmek için belli önkoşullar gerekir. Silahlı ayaklanma kararı almak demek politik iktidarı ele geçirme kararı almaktır. Objektif ve sübjektif koşullar buna elverişli değilse ayaklanmaya başvurulmaz. Aksi bir tutum ayaklanmayla oynamak demektir. Küçük-burjuva bakış açısı buraya kadar götürür kişiyi ve örgütleri.

Proletaryanın hegemonyasından vb. ne kadar söz edilirse edilsin, yapılan hem teoride hem pratikte köylülüğün rolünü öne çıkarmaktır. Bütün yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde (ya da bütün yarı-sömürge ülkelerde) somut tarihsel koşullar hesaba katılmaksızın kırlık bölgelerde çalışmanın esas şehirlerde tali olduğunu söylemek, şehirlerin kırlardan kuşatılması tezini mutlaklaştırarak genel geçerliliği olan evrensel bir reçete olarak sunmak, diğer şeylerin yanı sıra bunlar, proletaryanın hegemonyasını değil, köylülüğün (küçük-burjuva köylülüğün) hegemonyasını savunmaktır. Lenin mevziinde değil, Mao mevziinde yer almaktır. Kaldı ki,

komünistler açısından proletarya içinde çalışmak, diğer sınıf ya da sınıflar içinde çalışmaya nazaran tali olamaz.

Kırlık bölgelerde kurulacak iktidar organlarının sınıf bileşimi ne olacaktı? Onlar köylü iktidar organları mı olacaktı? Yoksa proletaryanın, şehir küçük-burjuvazisinin, köylülerin ve orta burjuvazinin bir kanadının ortak iktidar organları mı? Kırlarda diktatörlüğü bunların hepsi mi uygulayacaktı?

Proletaryanın önderliğini komünist partisinin köylü gerilla savaşını ve daha sonra ana gücü köylülerden oluşan düzenli orduyu yönetmeye indirgemek (küçük-burjuva TKP (ML)'nin yaptığı buydu) proletaryanın fiili politik önderliğini reddetmek, önderliği **ideolojik** önderliğe indirgemektir. Proletaryanın önderlik rolünü partisi aracılığıyla yerine getireceğini savunmak yeterli değildir. Bir köylü partisinin bu görevi yerine getirmeyeceği açık. Bu, “pasif proletarya, aktif köylülük” teorisidir. Ek olarak “önder köylülük, yönetilen proletarya” teorisidir.

Proletaryanın, özellikle sanayi proletaryasının mücadelesi bütün halk sınıf ve tabakalarını sarsan, şevklendiren, mücadeleye çeken büyük bir güçtür, özellikle de Türkiye gibi bir ülkede. Küçük-burjuva teorilerin ve tezlerin küçük-burjuva karakterde oldukları, önemli bir sanayi proletaryasına sahip ülkelerde daha bir kolaylıkla görülebilmektedir.

Geçmişten bu yana, sürekli olarak, devrimin üç silahından biri olarak halk ordusundan söz eder olduk. Halk ordusu olmaksızın devrimin zafere ulaşamayacağından; halk ordusunun uzun süreli halk savaşı içinde oluşturulacağından söz ettik. Halk ordusundan uzun gerilla savaşı içinde oluşacak ve şehirleri kuşatabilecek, düzenli orduyu yenebilecek bir düzenli orduyu anlıyorduk. Yani düzenli ordu olmadan devrim olmazdı bize göre. Düzenli bir ordu olmayınca halkın hiçbir şeyi olamayacağı tezini ileri sürüyorduk (Devrimci Halkın Birliği, sayı 41.) Bir ülkede devrimin ne tür mücadele biçimleri ve örgütler aracılığıyla gerçekleşeceği somut tarihi koşullar tarafından belirlenir. Devrimi gerçekleştirecek silahlı kuvvetler de aynı koşullar tarafından belirlenir. Yarı-sömürge ülkelerde düzenli ordu olmadan devrim olamayacağını savunmak, daha doğru bir deyişle düzenli bir halk ordusunun var olması gerektiğini mutlaklaştırmak olmaz. Örneğin, İran'da faşist Şah diktatörlüğü düzenli ordunun düzenli orduyla çarpışması sonucu mu yıkıldı? Hayır. Düzenli ordu uzun bir iç savaş süresince kurulabilir. İç savaşın uzun sürmediği ülkelerde nasıl olacaktır devrim? Kitlelerin silahlanması ile. İlle de düzenli ordu gerekmez. Bu tez, ayrıca, iç savaşa kadar varan devrim boyunca beyaz orduların içten parçalanacaklarını, devrimin gücüne, katılanların sınıfsal bileşimine göre asker üniforması giyen rütbesizlerin önemli bir kesiminin katılacakları gerçeğini dikkate almıyor. Bugüne dek ordu içinde dişe dokunur bir çalışma yapmamızda bu tezin belirleyici bir rolü vardır. (Lenin'in burjuva orduları içinde çalışmaya ilişkin öğretisi kulağımıza küpe olmalı.) Tez şöyle özetlenebilir: Düzenli ordu düzenli orduya karşı.

1976 tartışma kampanyasından sonra, teoride olmasa da pratikte (o da “taktik olarak” adı altında) “kır şehri kuşatmalı” tezini mutlaklaştırmaktan vazgeçtiğimiz de bir gerçek.



## Demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakteri sorunu

Türkiye devriminin anti-emperyalist demokratik devrim aşamasında olduğunu doğru olarak tespit etmiş olmamıza rağmen, bu devrimin zaferi anlamına gelen demokratik halk diktatörlüğünün küçük-burjuva sınıf karakterini göremedik. Onu proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi (özgül biçimden anladığımız proletarya diktatörlüğünün politik biçimidir) olarak değerlendirdik. Özgül biçimden ne anlamak gerektiğine aşağıda değineceğim. 1977 öncesi demokratik halk diktatörlüğünün proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak değerlendirildiğini hatırlamıyorum. O zaman ne proleter ne burjuva karakterde ortak bir diktatörlük görüşü benimseniyordu. Bu 1977 sonrasında da sürdü. Mao'dan çeşitli devrimci sınıfların ortak diktatörlüğünün kurulacağı şeklinde alıntılar yapıyorduk (Bkz. Halkın Birliği, s.21.) Yani, Mao'nun burjuva ve proleter **özlü** devletlerin yanı sıra ne burjuva ne de proleter özlü devlet teorisini kabul ediyorduk. İ. Kaypakkaya, demokratik halk diktatörlüğünden proletarya diktatörlüğüne geçişten söz ediyor ama yoksul köylülerin yanı sıra "aşağı orta halli köylülerle" birlikte.

Proletarya diktatörlüğü teorisi üzerine, genel olarak Marksist-Leninist devlet öğretisi üzerine de, anti-Marksist-Leninist görüşlerimiz (Demokratik diktatörlüğün proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olduğu görüşü bunun bir kanıtıdır.) Çin'deki devletin sınıfsal karakterini (önceleri küçük-burjuvazinin sonraları kapitalist burjuvazinin egemen olduğu burjuva demokratik cumhuriyeti) görmemizi engelledi. Burjuva demokratik cumhuriyet altında sosyalizm inşa edildiğini düşündük. Çin devriminin demokratik aşamada çakılıp kaldığını göremedik. Bu genel olarak bilimsel komünizm öğretisini teorik kavrayış düzeyimizi gösterir. Bir ölçüttür, pratik bir ölçüt. Geçmişte (1976-77 öncesi) açık açık yazılmamış olsa da demokratik halk diktatörlüğünün proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak görüldüğü Çin örneğinden de anlaşılabilir. Bu nedenle İ. Kaypakkaya'nın demokratik halk diktatörlüğünden proletarya diktatörlüğüne geçişten söz etmesi fazla bir değer taşımaz. Kaldı ki, o da demokratik halk diktatörlüğünün korunması ve pekiştirilmesinden söz eder: "... halk ordusu ... demokratik halk diktatörlüğünün **korunmasının ve pekiştirilmesinin**, sosyalizme geçişin, proletarya diktatörlüğünün de teminatı olacaktır." (a.g.y., s.92, vurgular bana ait)

Korunması ve pekiştirilmesi gereken bir devletin geçici **olmayacağı** açık. Devlet, bu arada proletarya diktatörlüğü, tarihsel olarak geçicidir. Ancak burada anlatılan bu değildir. Anlatılan, demokratik diktatörlüğün proletarya için geçici politik bir amaç olması gerçeğidir. Uzun süreli bir demokratik diktatörlük demek, iki devrim arasında uzun süreli bir ara demektir. Bu noktanın son derece önemli olduğuna dikkat çekmek isterim.

Bu hatamız son derece ciddidir. Demokratik diktatörlüğü proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak değerlendirmek, **proletarya diktatörlüğünü bütün halkın diktatörlüğü olarak değerlendirmek demektir**. Yani proletarya devleti değil, bütün halkın devleti. İşte durumumuz: Revizyonist bütün halkın devleti teorisinin savunusu. Acı ama gerçek.

Demokratik diktatörlüğün böyle tanımlanması devletin özü ve biçimi konusunda bir sapmayı ifade eder. Revizyonist bir sapma. Teorik saçmalığımız şuraya kadar varıyor ki, bir **diktatörlük**

diğer bir **diktatörlüğün** politik biçimi oluyor ve genel olarak köylülük ve orta sanayi ve ticaret burjuvazisininin bir kesimi de proletarya diktatörlüğü uyguluyor.

Marksistlerin “özgül biçim”den anladıkları, proletarya diktatörlüğü için mücadelede en uygun olan, proletarya diktatörlüğüne götüren en kısa yol olan politik rejimdir. Bu da demokratik cumhuriyettir. Engels, bu en kısa yolun, bu “köprü”nün (Stalin), parlamenter demokratik cumhuriyet olduğunu söylerdi. 1905 Rus Devrimi bunun yerine proletarya ve köylülük diktatörlüğünü koydu. İşte bu diktatörlük proletarya diktatörlüğüne götüren en kısa yol olduğu için proletarya diktatörlüğünün özgül biçimidir. Bu kavramı kullanmak uygun olur ama iyice açıklayarak.

Biz “özgül biçim”den proletarya diktatörlüğünün (öz) politik bir biçimini, diktatörlüğün bir örgütleniş biçimini anlıyorduk. Erfurt Programının Eleştirisi ve Devlet ve İhtilal, hele bu ikincisi defalarca, okunmuştur ama Marx, Engels ve Lenin’in “özgül biçim”den ne anladıkları anlaşılmamıştır.

Bütün iyi niyetimize rağmen proletarya diktatörlüğü teorisini tahrif ettik. Proletarya diktatörlüğünün proletaryanın iktidarı başka bir sınıfla paylaşmadığı bir diktatörlük olduğunu anlayamadık.

### **Demokratik halk diktatörlüğünü proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak değerlendirmek gerçekte kesintisiz devrimi reddetmek demektir**

Bilmeden de olsa bunu yaptık. Neden? Bize göre nereden nereye kesintisiz geçilecekti? Zaten kurulan proletarya diktatörlüğüdür. Olsa olsa proletarya diktatörlüğüne kalan demokratik devrim görevlerini yerine getirip, sosyalizmin inşasına bir geçişten söz edilebilir. Daha doğrusu sosyalizm kuruculuğuna başlarken demokratik devrimin yerine getirmediği bazı tarihsel görevleri tamamlamaktan. Gerçekte, örgütümüz, demokratik devrim görevlerini geçerken yerine getiren proletarya devrimini savundu. Devrimci mücadeleyi proletarya diktatörlüğü temel sloganı altında sürdürdü. Teoride sağa politikada sola saptı. Çaktırmadan proletarya devrimi yapmaya (tabii onu da çarpıtarak) çalıştı. Bir şey söylerken başka bir şey yaptı. Bu hata herhangi bir örgütü anti-emperyalist demokratik devrim aşamasında müttefiklerinden kopmaya götürecek olan vahim bir politik hatadır. Diğer yandan da proletarya diktatörlüğü teorisini tahrif ederek Marksizm-Leninizm düşmanı teorilere yardımcı olur.

Demokratik halk diktatörlüğünü proletarya diktatörlüğü olarak kavırıyor, sosyalizmde kapitalist sınıfın var olacağını söylüyorduk. Ne zamana kadar? Sosyalist diktatörlük ne zaman ve nasıl kurulacaktı? Devrimin kesintisiz olması ne demektir? Ekonominin sosyalist örgütlenmesine ne zaman ve nasıl başlanacaktı? Demokratik diktatörlük proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimi olarak değerlendirildiğine göre, bu devletin mülkiyeti sosyalist mülkiyet olacaktı. Ama burjuva devlet mülkiyeti sosyalist mülkiyet olamazdı. Asgari programımız milli sanayiinin **korunmasını** ve gelişmesinin **teşvik** edilmesini öngörüyordu (Bkz. Halkın Birliği, s.19.) Proletarya diktatörlüğü rejimi altında (aldatıcı bir proletarya diktatörlüğü) kapitalist burjuvaziye karşı böyle bir politikayla ekonominin sosyalist örgütlenmesine nasıl geçilebilirdi? Sosyalist devrimin orta burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkiyi çözeceğini düşünüyorduk ama bu durumda bu çelişki nasıl çözülebilirdi? Orta burjuvazi ile proletarya arasındaki karşıtlığın

uzlaşmaz olmadığını düşündüğümüze göre, bu, kapitalist burjuvazinin ikna edilmesiyle mi, kapitalist burjuvazinin sosyalizmle bütünleşmesiyle mi gerçekleşecekti? Bu politika NEP'e de benzetilmiyordu (Kaldı ki NEP, Rusya'nın tarihsel koşullarının zorunlu kıldığı bir politikaydı ve her ülkede geçerli olacağı şeklinde bir kural olamaz.) Bu konuda Mao'nun kapitalist burjuvaziyle iyi geçinme, onun varlığını uzun süre sürdürmesine olanak tanıma şeklindeki aşırı sağ oportünist politikası benimsenmiştir. Bu politika kırlarda da zengin köylülüğe (kır kapitalist burjuvazisi) karşı izlenecekti. Bu durumda nerede kaldı anti-kapitalist perspektif? Proletarya ile orta (şehir ve kır) burjuvazi arasındaki çelişkinin sosyalist devrim yöntemiyle çözüleceğinin söylüyorduk ama bunun nasıl olacağını söylemiyorduk. Dolayısıyla sosyalist devrim yönteminden söz etmek pek bir anlam ifade etmiyordu. Teorimize göre yeni bir devrime (ya da burjuvazinin bir an önce iktidardan barışçıl uzaklaştırılmasına) gerek yoktu.

### **Demokratik devrim mi, yoksa sosyalist devrim mi?**

Yeni bir devrime gerek yoktu; çünkü "... ülkemiz zenginliklerinin yağmalanmasını önlemenin ve halk üzerindeki **tüm** sömürünün ortadan kalkmasının yolu, proletarya önderliğindeki Milli Demokratik Halk Devrimi (MDHD)'dir. (1979 Ocak ya da Şubat'ında çıkan bir Halkın Birliği'nden, vurgular bana ait.)

Bu durumda yeni bir devrime, sosyalist devrime ne gerek var? Biz her iki devrimi de bir arada yapıvermeyi düşünüyorduk. Daha doğru ve tam bir deyişle, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki sınır çizgilerini siliyorduk. Demokratik devrim sosyalist devrim gibi ele alındı. Teoride ve politikada yapılan buydu.

Mao, büyük ölçekli üretimin sömürünün ortadan kaldırılmasının maddi koşullarını yarattığını kavramadı. Biz ne ölçüde kavradık? Anti-emperyalist demokratik devrim ile sömürünün ortadan kalkacağını savunuyorduk. Demokratik devrimin küçük meta üretimini yaygınlaştıracığını, kırlarda kapitalizmi geliştireceğini bile bile küçük üreticilerin bu devrimle kurtulacağını savunuyorduk. Bir ilde yapılan pancar üreticileri direnişini duyururken attığımız başlık şöyle: "Küçük üreticiler: Kurtuluşumuz Milli Demokratik Halk Devrimiyledir." Görevimiz, daha şimdiden, küçük üreticileri büyük ölçekli tarımsal üretimin yararlarına inandırmaya çalışmak olduğu halde, onlara, içinde ne öldükleri ne de yaşayabildikleri küçük üretimin kurtuluşlarını sağlayabileceğini propaganda ediyorduk. İşçi sınıfı da dahil, bütün halk milli demokratik halk devrimi ile sömürülmeden kurtulacak. Ne büyük bir hata!

Anti-emperyalist demokratik devrimi ideal hale getirmenin bir örneği de, bu devrimlerin proletarya önderliğinde olmadığı takdirde milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağı tezidir:

"... Buralardaki (sömürgelerde ve uyruk milletlerde – b.n.) milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın, milli demokratik devrimi tamamlayamayacağıdır. Bu uluslarda emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır." (İ. Kaypakkaya, Bütün Yazılar, Tufan Yayınları, s.174)

Devrimin tamamlanmasından anlaşılan, ulusal ve demokratik görevlerin eksiksiz olarak yerine getirilmiş olmasıdır. Halbuki, bir anti-emperyalist demokratik devrim, ne denli başarılı olursa olsun, proletarya devrimine yerine getirilmesi gereken genel ulusal ve demokratik görevler bırakır. Devrimin tamamlanmasına ilişkin görüş daha sonraki süreçte de korunmuştur. Temel çelişkilerin çözümü ile milli ve demokratik görevlerin tamamlanması ayrılaştırılmıştır (Bkz. HB sayı 38) (Bir devrimin tamamlanması demek o devrimin zafere ulaşması, yani yıkılması gereken iktidarın yıkılması ve yerini yeni bir iktidarın alması demektir. Örneğin, anti-emperyalist demokratik halk devriminin tamamlanması demek, halkın devrimci-demokratik diktatörlüğünün kurulması demektir. Halkın iktidarı ele geçirmiş olması anlamında anti-emperyalist halk devrimi tamamlanmıştır. Burada, Lenin'in, 1917 Şubat Devrimine ilişkin olarak, burjuvazinin iktidarı ele geçirmiş olması anlamında burjuva demokratik devrimin tamamlanmış olduğu görüşüne dikkat çekmek isterim – 10 Nisan 1985.)

### **Devrimin ulusal ve demokratik görevleri. Program, “özel program”, strateji, ittifaklar**

Anti-emperyalist demokratik devrimin ulusal ve demokratik görevlerini birbirinden koparmamıza, ayrı ayrı ve birbiri peşi sıra gelecek milli devrimden ve demokratik devrimden söz etmememize rağmen, bu konuda belirli ölçüde Mao'nun etkisinde kaldığımız da bir gerçek. Kavranacak halka iç gericiliğe karşı mücadele olduğu zaman da demokratik devrim ve milli devrim yöntemlerini birlikte uyguladığımızı söylüyorduk. Daha doğru bir deyişle, iç savaşı ve ulusal kurtuluş savaşını birlikte yürüttüğümüzü söylüyorduk. Doğrusu, iç gericiliğin politik iktidarını yıkmak suretiyle emperyalist hakimiyeti de yıkmak için iç savaştır.

Asgari programdan ayrı olarak özel programların oluşturulması (yalnızca devrimin ulusal kurtuluşçu niteliğe büründüğü koşullarda değil) ve bu programlar temelinde birleşik cephe kurulması görüşünü ele alalım. Özeleştiriyi yapıp düzelttiğimiz cephe anlayışı aslında Mao'nun revizyonist, oportünist düşüncelerinin etkisiyle benimsenmişti. Biz be hatamızı, Stalin'in bir alıntısını yanlış yorumlamamıza bağlamıştık. Tabii bizde var olan sağcılıkla birleştirerek. İttifaklar politikamızdaki sağcı anlayışa göre, baş düşmanlar dışında kalan düşmanlarla (devrim ulusal kurtuluşçu biçime bürünmese bile) cephe kurulmalıydı. Bu, devrim düşmanlarıyla uzlaşmalar yapmanın ilke olarak reddedilemeyeceği anlayışından daha ileri bir tespiti. Ama, baş düşman dışında kalan düşmanları “ara sınıf” olarak değerlendiriyor ve o günkü koşullarda onları tarafsızlaştırma politikası izlemek gerektiğini söylüyorduk. Pratik-politikada bu politikaya uygun davranmadık.

Her ne kadar özel programlar oluşturulmasından söz etmiş olsak da özel stratejiler tespit etmedik (Hafızamın beni yanıltmadığını umarım). Aslında, oluşturduğumuz “özel program”ın asgari politik programımızdan bir farkı yoktu. Çünkü, “özel program”da da **bütün** emperyalistlerin, kompradorların ve toprak ağalarının sermayelerine, işletmelerine, topraklarına vb. el konulması talebi yer alıyordu (Bkz. HB, s.19). Bu, baş düşman dışında kalan düşmanlarla cephe kurulabileceği görüşüyle de çelişkiydi. Hem cephe kuracağımızı söylüyorduk hem de işletmelerine, sermayelerine, topraklarına vb. el konulacağını. Adamlar neden katılınsınlar böyle bir cepheye? Onlarla hangi temelde cephe kurulacaktı? “Özel program”, “faşist diktatörlüğü

yıkmak, sosyal-faşist gelişmeyi önlemek, demokratik halk iktidarını kurmak” talebinde ifadesini buluyordu. Bir de iki süper devletin, faşistlerin ve sosyal faşistlerin adlarını ve onlara karşı alınması gereken önlemleri özel olarak anmakta.

Ayrıca, asgari programın acil talepler programı olduğunu reddeden sözler de sarf ettik. Mao’dan yaptığımız bir alıntıyla, acil talepleri “özel program” gibi sunmak şeklinde hata da yaptık. (Bkz. HB, s.9)

Baş çelişkinin **baş düşmanlara** karşı mücadelede kavranacak halka olduğunu söylemenin yanı sıra (HB, s.21), **temel çelişkilerin** çözümünde kavranacak halka olduğunu söylüyorduk. Birincisi politik stratejik hedefi baş düşmanlarla sınırlamak demektir. Bu sorunları açıklayan yazılar oldukça titiz bir şekilde gözden geçirilmelidir.

Yoldaşlar,

10 sayfalık bildiri çerçevesinde platformumuza yöneltilmesi gereken başlıca eleştiriler bunlar. Ama “MZD”nin etkisinin daha geniş çaplı olduğu da bir gerçek. Bu mektuptaki eleştiriler platformumuz hakkındaki bilgime ve Bütün Yazılar’dan çıkardığım eski notlarıma dayanıyor. Bazı gazete sayılarını yeniden karıştırdım, bazı yazıları da okudum. Bütün Yazıları ve bugüne değin çıkan belli başlı yazıları yeniden okumak gerekir. Şu “MZD” belası her tarafımızdan işlemiş içimize. Bu beladan kurtulmak da bir süreç işi.

Mektuba hazırlık yaparken ve yazarken beni oldukça düşündüren bir nokta şudur: Bunca değişiklikler yapıldıktan sonra, örgütün geçmişinin, tabii özellikle 1976-77 öncesinin, komünist olduğunu söylemek oportünist bir tutum olacaktır. Bu nokta söz konusu olduğu sürece, benim değişiklik yapma karar taslağına olumlu oy vermem, daha çarpıcı bir oportünist tutum olur. Vardığım sonuç şudur: Değişiklik yapılmamalı, görevlerimiz tartışmasından sonra açılacak bir tartışma kampanyası ile (aslında bu ikisinin birleştirilmesi istenen bir şeydir) platformumuzun kapsamlı bir değerlendirmesi yapılmalıdır. Gerçi önümüzdeki kampanyada örgütümüzün niteliği de tartışılacaktır ama platformun kapsamlı bir değerlendirilmesi yapılamaz. Hazırlık yapılmadı ya da yetersizdir. (TKP/ML Hareketi içindeki olaylar, yukarıdaki düşüncem bakımından köklü değişikliklere yol açtı. Konu dışı olduğundan bu değişiklikler üzerinde burada durmayacağım – 10 Nisan 1985.)

10 sayfalık bildiri temelinde değişiklik yapma kararı gözden geçirilmeli ve iptal edilmelidir. Bu önerim X’in yetkilerinin gözden geçirilmesi gerektiği düşüncesiyle de ilişkili kuşkusuz.

10 sayfalık bildiriye bağlı kalarak (Tabii bununla sınırlı kalmayabiliriz.) en önemli konularda Mao Zedung’u eleştirelim. Böylece birçok önemli sorunda doğru görüşler ileri işçilere ve devrimci aydınlarla ulaşabilir. Tabii, örgüt kitlemizin bu sorunlarda eğitimi de geliştirilir.

9 Şubat 1983  
A.H. YALAZ